

SUOMEN JA NORJAN VÄLISEN TENOJOEN VESISTÖN KALASTUSSÄÄNNÖN ALLEKIRJOITTAMINEN

1 Tenojoen lohikannat

Tenojoki muodostaa Norjan ja Suomen välisen valtakunnanrajan. Joen valuma-alueella on useita sivujokia, joihin lohi nousee. Tenojoessa on yksi maailman suurimmista Atlantin villilohikannoista, joka koostuu noin 30:stä perinnöllisesti erilaistuneesta eri sivujokiin sopeutuneista lohikannoista. Tenojoen vesistö on yksi harvoja suuria vesistöjä, joihin ihmisen toiminta kalastusta lukuun ottamatta vaikuttaa lohikantoihin hyvin vähän tai ei lainkaan. Eri lohipopulaatioiden ominaisuudet, kuten vaellusajat poikkeavat toisistaan ja tätä tietoa on voitu käyttää apuna kalastusjärjestelyjen suunnittelussa. Näiden lohikantojen koko ja tila vaihtelee paljon. Viime vuosina osa Tenojoen lohikannoista on ollut hyvässä tilassa, mutta suuri osa vesistön lohipopulaatioista on kärsinyt ylikalastuksesta jo ennen viime vuosien yleistä nousulohien määrän pienenemistä. Etenkin Tenojoen isojen latvahaarojen Karas- ja Jiesjoen lohikannat ovat selvästi tavoitetasoa heikommassa tilassa. Kyse on suurikokoisista, usean vuoden merivaelluksen tekevästä emokaloista, jotka palaavat Tenojokeen kalastuskauden alkuvaiheessa. Tenon lohikantojen seurannan perusteella niiden tila on arvioitu yleisesti niin heikoksi, että mereltä kohti jokea palaava lohimäärä ei täytä kestävä kalastuksen lähtökohtia edes ennen kuin yhtään lohta on ennätetty pyytää.

Suomen ja Norjan välisen rajajoen Tenon kalastusta säädellään kalastussopimuksella (SopS 41–42/2017). Kalastussopimuksen liitteenä oleva Tenojoen vesistön kalastussääntö sisältää käytännön määräykset kalastuksen järjestämisestä rajajokialueella. Siinä määritellään muun muassa kalastajaryhmät ja niiden kalastusoikeuksien käyttö, matkailukalastuslupien määrä alueittain ja viikoittain, kalastusajat, velvollisuus saalisilmoitusten antamiseen sekä toimenpiteet poikkeustilanteissa. Lisäksi se sisältää teknisiä määräyksiä kalastuksesta. Kalastussääntö on määräaikainen. Kalastussopimuksen 5 artiklan mukaan kalastussääntö on voimassa viisi vuotta sopimuksen voimaantulosta. Kalastussäännön voimassaolo jatkuu siitä eteenpäin aina seitsemän vuotta kerrallaan, paitsi jos toinen osapuolista aiemmin esittää sen muuttamista. Nykyinen kalastussääntö on tullut voimaan vuonna 2017. Norja esitti neuvottelupyynnön kalastussäännön uudistamisesta syksyllä 2019.

2 Lohenkalastus Tenojoella

Lohta on kalastettu Tenojoessa vapakalastuksen lisäksi alueen perinteisillä pyyntimuodoilla, kuten padolla, lohiverkolla ja kulkutusverkolla. Pyynti on Tenojoen pääuoman kaikissa osissa sekakantakalastusta. Tenon lohenkalastusta on säädelty lähes koko Tenon kalastussopimusten olemassaolon ajan. Esimerkkinä merkittävimmistä rajoituksista patojen määrää tilaa kohti on rajoitettu sopimuksen alusta saakka, seisovien pyydysten viikoittaista kalastusaikaa on rajoitettu neljään päivään vuonna 1953 ja kolmeen päivään vuonna 1972. Kalastussääntöihin on tehty esimerkkien lisäksi useita muita rajoituksia lohikantojen kestävä käytön mahdollistamiseksi. Muutokset ovat osoittautuneet aina vähitellen riittämättömiksi lohikantojen heikentyneen tilan vuoksi.

Vielä 2000-luvun alussa vuotuiset jokisaaliit vaihtelivat 70 ja 250 tonnin välillä, mikä vastasi keskimäärin 30 000–50 000:ta pyydettyä kalaa vuodessa. Vuosien 2000–2003 saalishuipun jälkeen lohisaaliit ovat jääneet selvästi alle keskimääräisen saalistason. Tenon lohikantojen heikentyminen edellytti kalastusrajoitusten tiukentamista uudistetun kalastussopimuksen kautta vuonna 2017. Tiukennukset kohdistuivat muun muassa kalastuskauden pituuteen. Lohikantojen elpymiseen tähtäävät rajoitustoimet kohdistettiin tutkimustiedon perusteella kalastuskauden alkuun, jotta lisääntymisen kannalta tärkeitä aikaisin jokeen vaeltavia useamman merivuoden emokaloja, erityisesti Tenon latvajokien heikossa tilassa olevista populaatioista, sekä uudelleen kutemaan nousseita yksilöitä voitiin säästää. Rajoitukset oli tästä syystä kohdistettava myös alkukesän perinnepyyntiin. Samanlaista vaikutusta ei olisi ollut mahdollista saavuttaa lopettamalla matkailukalastus kokonaan, koska matkailun painopiste on myöhemmin kesällä, jolloin pyynnin kohteena ovat suuremmissa määrin pienet yhden merivuoden ikäiset lohet. Vastaavasti lohikantojen suunniteltua elvytysaikaa pidennettiin huomattavan pitkäksi, jotta vaikutusta Tenon saamelaiseen kalastuskulttuuriin voitiin lieventää. Vuoden 2017 kalastussäännöllä saatiin aikaan tavoiteltu lohien kalastuskuolevuuden lasku. Kalastussäännön mukainen lohienkalastus on tarkoittanut sitä, että noin puolet mereltä kohti jokea vaeltavista lohista on kalastettu.

Kuitenkin vuosien 2019–2022 lohien nousuvaellukset Pohjois-Atlantilla ja myös Tenolla ovat olleet poikkeuksellisen heikkoja. Tenoon yhteensä nouseva lohimäärä oli vuonna 2020 alle puolet vuoden 2018 nousumäärästä, mitä myös pidettiin tuolloin alhaisena. Vuoden 2021 lohikantojen tila mereltä palaavien lohien osalta heikkeni edelleen, eli mereltä palaava lohimäärä pieneni, vaikka lohien kalastuskielto kalastuskaudella 2021 toi Tenojoen vesistöön puolet enemmän emokaloja kuin vuotta aiemmin. Näiden emokalojen jälkeläiset ovat kalastettavissa noin 6–7 vuoden kuluttua, jolloin ne palaavat merivaellukselta jokeen takaisin kutemaan. Heikentynyt tilanne näyttää liittyvän ympäristötekijöihin, lähinnä lohien eloonjäantiin meressä, kun vaelluspoikaset (smoltit) siirtyvät joesta meriympäristöön. Esimerkiksi Utsjoesta merivaellukselle lähtevien lohimolttien määrässä ei ole havaittavissa laskusuuntaa. Syitä ei tunneta tarkkaan, mutta ne liittyvät todennäköisesti ilmastotekijöiden ja merivirtojen muutoksiin, mistä on seurannut muutoksia lohien ravintoeläinten määrään ja koostumukseen. Myös lohenviljely meressä sekä merilajien kalastus voivat vaikuttaa lohikantoihin. Näihin tekijöihin ei ole mahdollista vaikuttaa suoraan tai vaikutusmahdollisuudet ovat heikompiä ja hitaampia kuin vaikuttaminen lohien jokikalastusta säätelemällä.

Seurannan yhteydessä on arvioitu myös mereltä palaavien lohien määrää vuosittain ennen niihin kohdistuvan kalastuksen alkamista. Suomen ja Norjan yhteisen Tenon lohikantojen seuranta- ja tutkimusryhmän raportin Tenon lohikantojen tilasta ja kehityksestä vuodelta 2021 mukaan lähes kaikissa lohikannoissa mereltä palaava lohimäärä oli niin pieni, että se alitti jo tuossa vaiheessa kestävästä poikastuotantoa kuvaavan hoitotavoitteen, eikä kalastettavaa ylijäämää ollut lainkaan. Mereltä palaava lohimäärä pieneni vuoteen 2020 verrattuna.

Vuosille 2021, 2022 ja 2023 asetetut lohienkalastuskiellot ovat kasvattaneet kudulle selviytyvien emolohien määrää. Vuoden 2022 tulosten perusteella tilanteen heikkeneminen näyttää pääosin pysähtyneen, mutta emolohien määrää suhteessa lohentuotantoalueisiin kuvaavat hoitotavoitteet eivät edelleenkään täyty. Kalastuskieltojen ansiosta kas-

vaneiden emokantojen vaikutus jokeen palaaviin lohimääriin näkyy joessa vasta viiveellä, kun syntyneet lohenpoikaset palaavat takaisin jokeen kutemaan n. 7 vuoden päästä emolohien nousuvuodesta.

Tilanne edellyttää edelleen lohikantojen elvyttämistä. Tilanteessa, jossa lohikantojen tila on näin heikko, on erittäin tärkeää vähentää lohien kuolleisuutta. Ilmastonmuutoksella on todennäköisesti merkitystä lohikantojen heikkenemiselle. Tilanteessa kalastuskuolevuuden vähentäminen, eli lohenkalastuksen rajoittaminen tai sen kieltäminen kokonaan, on ainoa nopea keino, jonka avulla voimme ihmisinä tehokkaasti vaikuttaa tilanteeseen. Petokalojen pyynnillä voidaan pyrkiä vaikuttamaan samaan suuntaan, mutta tämä on huomattavasti vaikeampaa ja aiheuttaa todennäköisesti samalla myös lohien sivusaaliskuolleisuutta. Nykytilanteessa ei voida toimia ennalta varautumisen periaatteen vastaisesti niin, että Tenon lohikantojen pitkäaikaisseurannoissa todettu selvä heikkenemiskehitys jatkuu. Seurantatutkimus vuosien 2021 ja 2022 lohien kalastuskiellon vaikutuksista osoittaa sen vähentävän merkittävästi lohien kuolevuutta.

3 Kalastussääntöneuvottelujen käynnistyminen ja neuvottelujen tavoitteet

Neuvottelut kalastussäännön uudistamisesta käynnistyivät vuonna 2020. Neuvotteluja varten sekä Suomessa että Norjassa nimitettiin neuvotteluvaltuuskunnat. Valtuuskuntien kokoonpanossa pyrittiin samankaltaisuuteen molemmissa maissa. Suomen valtuuskuntaan nimettiin edustajat maa- ja metsätalousministeriöstä (2 kpl), oikeusministeriöstä ja ulkoministeriöstä siten, että ulkoministeriön edustaja toimi valtuuskunnan varajäsenenä, Lapin ELY-keskuksesta, Tenon kalatalousalueelta (2 kpl) sekä Saamelaiskäräjiltä. Lisäksi Suomen neuvotteluvaltuuskunnalle nimettiin pysyvä asiantuntija Saamelaismatkailu- ja yrittäjät ry:ltä. Tenon kiinteistönomistajat ry:tä pyydettiin myös esittämään pysyvää asiantuntijaa, mutta yhdistys ei esittänyt henkilöitä tätä varten. Tenon kalatalousalueen sekä Saamelaiskäräjien edustajat erosivat valtuuskunnasta joulukuussa 2022.

Neuvottelujen yleisenä tavoitteena oli kalastussäännön uudistaminen siten, että Tenon sopimuksen ensisijainen tavoite lohikantojen tilan elpymisestä ei vaarannu. Neuvotteluissa pyrittiin siihen, että sääntöön tehtävillä muutoksilla ei heikennettäisi kalastajaryhmien asemaa. Etenkin lasten ja muualla asuvien kalastusoikeuden omistajien osalta kalastamaan pääsymahdollisuuksia pyrittiin parantamaan sekä edistämään lohenkalastuskulttuuriin Tenojoessa liittyvien saamelaisten oikeuksien toteutumista Suomen lainsäädännön vaatimukset huomioon ottaen. Lisäksi tavoitteena on ollut uudistaa kalastussääntöä paremmin toimivaksi ja vähemmän hallinnon resursseja vaativaksi, jotta se sisältäisi tarpeelliset elementit kalastuksen säätelyyn tulevaisuudessa, kuten mahdollisuuden saaliskiintiöiden käyttöön.

Suomen ja Norjan valtuuskuntien väliset neuvottelut keskeytyivät vuonna 2021. Keskeytymisen syynä olivat havainnot lohikantojen tilan heikentymisestä. Heikentymiskehityksen vuoksi vuoden 2017 kalastussäännön voimassaoloa jatkettiin kahdella vuodella. Suomen ja Norjan väliseltä Tenon lohikantojen tutkimusryhmältä hankittiin lisätietoa lohikantojen tilasta ja niiden heikkenemisen vaikutuksista uuden kalastussäännön lähtökohtaan. Neuvotteluita jatkettiin loppuvuodesta 2021, jolloin lohikantojen elvyttämisen edellytykset nousivat keskeisimmäksi kysymykseksi uudessa kalastussäännössä.

4 Muutokset kalastussääntöön

Lohenkalastus

Lohenkalastusmahdollisuuksien osalta tilanne heikentyi merkittävästi, kun mereltä palaava lohimäärä romahti vuoden 2019 jälkeen. Neuvotteluissa etsittiin ratkaisua, jolla olisi voitu sallia vähäinen lohenkalastus. Käsitykset vähäisestä kalastuksesta ja sen kerrannaisvaikutuksista Tenojoen vesistön eri osissa poikkesivat hyvin paljon toisistaan. Myös esitykset, joissa kalastusta olisi avattu ainoastaan vapavälineillä tai ainoastaan perinnepyydyksillä, eivät saaneet kannatusta paikallistahoilta.

Tenon lohikantojen huonon tilanteen takia lohen kalastusta esitetään säädeltäväksi portaittain, lohikantojen elpymisen ja eri lohikantojen Tenojoen pääuoman vaellusajankohtien mukaan. Lohenkalastuksen sallimiselle on asetettu kalastussäännössä selvä kriteeri ja määritely, miten kalastus avataan, jotta se olisi mielekästä Tenon saamelaisen kalastuskulttuurin säilyttämisen kannalta. Uusi kalastussääntö mahdollistaisi myös erillisen luvan myöntämisen opetus- tai kulttuuriperusteiseen pyyntiin tilanteessa, jossa kalastettavaa ylijäämää ei ole todettavissa.

Suomen ja Norjan yhteinen Tenon lohikantojen seuranta- ja tutkimusryhmä päivittää vuosittain arvion eri lohikantojen todennäköisyydestä kutukantatavoitteen saavuttamiseksi neljän edellisen vuoden tulosten perusteella. Todennäköisyys on esitetty liikennevaloja muistuttavilla värikoodeilla, missä kutukantatavoitteen saavuttamista kuvataan vihreällä värillä. Vastaavasti heikointa luokkaa kuvataan punaisella värillä, mikä tarkoittaa, että kutukantatavoitteen saavuttamisen todennäköisyys on alle 40 % ja lohikannassa on ollut hyödynnettävää ylijäämää alle kolmena vuotena edellisestä neljästä. Tämän vuosittain arvioitavan tiedon lisäksi eri lohikantojen keskimääräinen vaellusajankohta ja niiden prosentiosuudet viikoittain Tenon pääuomassa tunnetaan vuosilta 2006-2008 ja 2011-2012 kerätyn aineiston perusteella.

Lohenkalastus voitaisiin uudistetun kalastussäännön mukaan avata, kun kalastuskaudella on vähintään kaksi viikkoa, jolloin heikoimpaan punaiseen lohikannan tilaa kuvaavaan luokkaan kuuluvien lohikantojen lohien määrä on alle 20 % kyseisellä viikolla Tenon pääuomassa tavattavista lohista.

Pyydettäväksi sallittu lohimäärä määräytyisi lohikantojen seurannan perusteella vuosittaisissa neuvotteluissa sovittavan kiintiön mukaan. Kalastukseen liittyisi myös saaliiksi otettavien lohien kokorajoituksia, ensimmäisessä vaiheessa saaliiksi saisi ottaa vain yhden merivuoden lohia ja suuremmat lohet tulisi vapauttaa. Lohen kalastusmahdollisuuksia laajennettaisiin vastaavasti, kun heikoimpaan punaiseen lohikannan tilaa kuvaavaan luokkaan kuuluvien lohikantojen lohien määrä on alle 10 % kyseisellä viikolla Tenon pääuomassa tavattavista lohista. Sekä tilanteen edelleen niin salliessa myös tätä laajemmin.

Ratkaisulla pyritään mahdollistamaan lohenkalastuksen avaaminen mahdollisimman haitattomasti ja mahdollisimman nopeasti, vaikka ennakkoon ei tarkkaan tiedetä mitkä lohikannat elpyvät ensimmäisenä. Kalastuksen avaamista koskevan ehdon täyttyminen riippuu keskeisesti Tenon pääuoman ja kolmen suurimman sivujoen, Karasjoen, Jiesjoen ja Inarinjoen lohikantojen tilanteen paranemisesta, koska nämä lohikannat

muodostavat yhdessä noin 80 % koko Tenojoen vesistön lohentuotannosta. Lohenkalastuskieltojen emolohien määrää lisännyt vaikutus on näkynyt selvimmin juuri vesistön yläosalla, missä lohikantoihin kohdistuneen kumulatiivisen kalastuksen vaikutus on ollut suurin.

Kalastusmahdollisuuksien parantaminen yleisesti

Lohikantojen heikosta tilasta huolimatta kalastussääntöön on lisätty mahdollisuus liittää kaikkiin lupaluokkiin lasten kalastuslupia. Lisäksi kalastussääntöön sisältyy osallistumislupa, mikä mahdollistaa osallistumisen perinteiseen lohenkalastukseen yhdessä paikkakuntalaisen kalastusoikeuden haltijan luvalla.

Muiden lajien kuin lohen kalastus

Muiden kalalajien, kuin lohen kalastusta koskevilla kalastusmääräysten muutoksilla on pyritty osaltaan lieventämään lohenkalastuksen voimakkaiden rajoitusten haitallisia vaikutuksia sallimalla muiden lajien kalastusta laajemmin kuin vuoden 2017 kalastussäännössä. Aiemmin loheen rinnastetun taimenen kalastus on sallittu jatkossa muun kalan pyyntiin tarkoitetuilla ehdoilla. Joelle kalastamaan pääsyä ja venekalastukseen liittyvän tietotaidon ylläpitoa on haluttu helpottaa sallimalla muiden lajien kalastus edelleen veneestä vavalla kalastussäännön 7 §:n 1 ja 2 mukaisille lupaluokille (paikalliskalastajat).

Muiden lajien verkkokalastusta koskevia määräyksiä on lievennetty siten, että verkon suurinta solmuväliä on nostettu 40 mm:iin ja verkon korkeutta 3 metriin. Kalastuskautta on laajennettu alkamaan jäiden lähdöstä kesäkuun 20. päivään. Lisäksi muiden lajien verkkokalastus on sallittu elokuun alusta elokuun 20. päivään lukuun ottamatta Keski-Tenon lohentuotantoalueita ja Inarijoella entiseen tapaan jäiden lähdöstä elokuun 20. päivään.

Matkailukalastajia varten kalastussäännössä on määriteltä kevyillä perhokalastusvälineillä käytettävä vapakalastuslupa muiden lajien kuin lohen pyyntiin. Tähän liittyy myös erityisten vapakalastuspaikkojen määrittely elokuulle. Kyseisten pyyntipaikkojen määrittelyssä on käytetty paikallista perinteistä tietämystä, esimerkiksi meritaimen esiintymisestä. Muun kalan pyyntiä varten myytävillä matkailukalastusluvilla turvataan matkailuyrittäjien oikeutta perustuslain 18 §:n suojaamaan elinkeinon harjoittamisen jatkamiseen.

Muita uudistuksia kalastussäännössä

Jokisuiden rauhoitusalueita on yksinkertaistettu uudistetussa kalastussäännössä. Lisäksi on esitetty asetettavaksi kaksi uutta rauhoitusaluetta: Alaköngäs – Bildám sekä Borsejohka – Levajoen suu (Leavvajohtjálbmi).

Kalojen vähimmäismittoja ja vapauttamista koskevaa pykälää on täsmennetty talvikoiden vapauttamisen suhteen. Lisäksi on säädetty vapautettavien kalojen hellävaraisesta käsittelystä.

Vaikka vieraslaji kyttyrälohta saakin pyytää muiden lajien pyyntiin tarkoitetuilla välineillä ja ehdoilla, on lisäksi sen kohdistettuun pyyntiin pyritty löytämään keinoja säättämällä kyttyrälohen kohdistetusta pyynnistä omassa pykälässään.

Kalastussäännön sisältämiä poikkeuslupia on täsmennetty ja lisäksi annettu toimivaltaiselle viranomaiselle (Suomessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus) valtuus myöntää poikkeuslupia opetus- tai kulttuuriperustaiseen lohenpyyntiin. Tällä on pyritty mahdollistamaan saamelaiseen kalastuskulttuuriin liittyvän tietotaidon ylläpitäminen ja välittyminen sukupolvelta toiselle myös sellaisessa tilanteessa, jossa lohien kalastus ei muuten ole sallittua lohikantojen tilan vuoksi.

5 Sopimuksen sisältö perustuslain kannalta

Suomen perustuslaki turvaa useita erityyppisiä perusoikeuksia. Tenojoen vesistön kalastuksen säätelyssä on kyse useamman perusoikeuden yhteensovittamisesta ja perusoikeuspunninnasta, sillä niiden intressit ovat osin risteäviä keskenään. Uuden kalastussäännön neuvottelutuloksen kannalta keskeisimpiä perustuslain turvaamia perusoikeuksia ovat lohikantojen tilaan liittyvä vastuu ympäristöstä (20 §), saamelaiseen kulttuuriin liittyvä oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin (17 §) sekä omaisuuden suoja (15 §). Myös oikeus työhön ja elinkeinovapauteen (18 §) on ollut tarkastelun kohteena. Perusoikeuksia on mahdollista rajoittaa, mutta rajoitusten on oltava perusteltuja, tarkkarajaisia ja kohtuullisia.

Uudessa kalastussäännössä edellä mainittuja oikeuksia on pyritty sovittamaan yhteen. Oikeuksien yhteensovittaminen on havaittu poikkeuksellisen haastavaksi käsillä olevassa tilanteessa, jossa on kyse yhtäältä saamelaisten kulttuurin ylisukupolvisen säilymisen turvaamisesta ja toisaalta voimakkaasti heikentyneiden, uhanalaisten lohikantojen ylisukupolvisesta turvaamisesta. Kalastuksen säätely onkin pyritty toteuttamaan siten, että kalastussäännöllä luodaan edellytykset lohikantojen elpymiselle ja saattamiseksi kestäväälle tasolle, jotka ovat saamelaisten perinteisen kalastuskulttuurimuodon harjoittamisen edellytyksenä. Lohikantojen voimakas heikkenemiskehitys heikentää väistämättä myös pyyntikulttuurin edellytyksiä.

Tenon lohikantojen tila on heikentynyt merkittävästi vuoden 2017 kalastussäännön voimaantulon jälkeen. Tenon lohikantojen elpyminen, ja kalastuksen mitoittaminen kestäväälle tasolle edellyttävät lohikantojen vuosittaista arviointia ja lohisaaliin tilastointia. Tällä on edelleen vaikutus saamelaiseen kalastuskulttuuriin, sillä kalastuksen salliminen on sidottu arvioon lohikantojen vuosittaisesta tilasta. Saamelaiskulttuuria pyritään kuitenkin suojaamaan kalastussäännössä siten, että edelleen sallitaan perinteisten, tehokkaiden pyydysten, kuten patojen sekä kulkutus- ja seisovien verkkojen käyttö rajoitetusti silloin, kun lohikannoissa on kalastettavaa ylijäämää. Kyseisten pyydysten käyttö rajataan asuinpaikkaperiaatteen mukaisesti paikallisille kalastusoikeuden omistajille. Lohenkalastuksen sallimisen rakenne on kalastussäännössä muodostettu siten, että lohikantojen tilan salliessa, kalastus sallitaan ensisijaisesti asuinpaikkaperiaatteen mukaisesti paikallisille kalastusoikeuden omistajille. Kun lohikantojen tila sallii laajempaa kalastusta, avataan kalastusta myös muille kalastusoikeuden haltijoille. Lisäksi kalastussääntöön on otettu muutama täysin uusi elementti, joiden tarkoituksena on edistää saamelaisen kalastuskulttuurin välittymistä ja siirtämistä sukupolvelta toiselle. Ensimmäinen on osallistumislupa, jonka nojalla voi osallistua

paikkakuntalaisen kalastusoikeuden haltijan kalastukseen yhdessä tämän kanssa. Toisena uutena elementtinä on toimivaltaisen viranomaisen (Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen) mahdollisuus myöntää lupa poiketa kalastussäännön määräyksistä opetuskalastusta tai kulttuuritapahtumia varten.

Jos sääntelyä toteutettaisiin tiukasti vain biologisista, lohikantojen tilaan perustuvista lähtökohdista, olisi perusteltua jopa kieltää kalastus Tenolla kokonaan siihen asti, kun lohikannat ovat riittävästi elpyneet. Saamelaisen kalastuskulttuurin säilyttämiseksi kalastusta kuitenkin sallitaan jo selvästi tätä aiemmin. Kalastuksen sallimiseen on asetettu tietyt, sellaiset lohikantojen tilaa kuvaavat mittarit, jotka sallisivat kalastuksen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, lohikantojen elpymistä kuitenkin vaarantamatta. Sääntelyn tavoitteena oleva lohikantojen tilan saaminen kestäväälle tasolle on omiaan turvaamaan saamelaiskulttuurin suojaa myös tulevaisuudessa. Lohikantojen tilalle on annettava suuri painoarvo Tenon kalastuksen säätelyssä, sillä sellaista luonnonvarojen käyttöä ei voi harjoittaa, joka tekisi niiden hyödyntämisen mahdottomaksi tuleville sukupolville. Kalastussääntöluonnoksen sisältämien kalastusrajoitusten voidaan katsoa olevan oikeasuhtaisia tavoitteisiinsa nähden ja niitä voidaan pitää lohikantojen suojeluun nähden välttämättöminä toimenpiteinä.

Lisäksi neuvottelutulokseen on vaikuttanut myös Norjan valtion vaatimukset ja tavoitteet. Tenon lohentuotantoalueista vain noin kolmannes kuuluu Suomelle, millä on myös merkitystä neuvotteluissa. Saavutettu neuvottelutulos on kompromissi useiden hyvin erilaisten kalastusta koskevien intressien välillä.